

PADOMES LĒMUMS 2012/699/KĀDP

(2012. gada 13. novembris)

par Savienības atbalstu Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas sagatavošanas komisijas darbībām, lai nostiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 26. panta 2. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai ("stratēģija"), kuras III nodaļā iekļauts to pasākumu saraksts, kas jāveic gan Savienībā, gan trešās valstīs, lai apkarotu šādu izplatīšanu.

(2) Savienība aktīvi ievieš stratēģiju un īsteno pasākumus, kas uzskaitīti tās III nodaļā, jo īpaši – paredzot finanšu līdzekļus tādu konkrētu projektu atbalstam, kurus īsteno daudzpusējas struktūras, piemēram, Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu organizācijas (CTBTO) pagaidu tehniskais sekretariāts.

(3) Padome 2003. gada 17. novembrī pieņēma Kopējo nostāju 2003/805/KĀDP par daudzpusēju nolīgumu masveida iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas un ieroču nogādes līdzekļu jomā vispārīnāšanu un pastiprināšanu⁽¹⁾. Viens no minētās kopējās nostājas mērķiem ir, *inter alia*, veicināt Līguma par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu (CTBT) parakstīšanu un ratifikāciju.

(4) Lai īstenotu CTBT, kamēr nav izveidota CTBTO, CTBT parakstītājvalstis ir nolēmušas izveidot sagatavošanas komisiju, kura ir tiesību subjekts un kurai ir starptautiskas organizācijas statuss.

(5) Stratēģijā svarīgi mērķi ir CTBT drīza stāšanās spēkā un vispārēja pieņemšana, kā arī CTBTO sagatavošanas komisijas uzraudzības un pārbaudes sistēmas nostiprināšana. Šajā sakarā Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas 2006. gada oktobrī un 2009. gada maijā izdarītie kodolizmēģinājumi vēl vairāk parādīja, cik svarīgi ir, lai CTBT drīz stātos spēkā, un cik ļoti nepieciešams ātrāk izveidot un nostiprināt CTBT uzraudzības un pārbaudes sistēmu.

(6) CTBTO sagatavošanas komisija ir sākusi noteikt, kā vislabāk varētu nostiprināt tās pārbaudes režīmu, tostarp attīstot spējas cēlgāzu uzraudzībai un īstenojot pasākumus, ar ko cenšas pilnībā iesaistīt CTBT parakstītājvalstis pārbaudes režīma ieviešanā.

(7) Īstenojot stratēģiju, Padome pieņēma trīs vienotās rīcības un vienu lēmumu, atbalstot CTBTO sagatavošanas komisijas veiktās darbības, proti, Vienoto rīcību 2006/243/KĀDP⁽²⁾ attiecībā uz apmācībām un spēju veidošanu pārbaudes jomā un Vienoto rīcību 2007/468/KĀDP⁽³⁾, Vienoto rīcību 2008/588/KĀDP⁽⁴⁾, kā arī Lēmumu 2010/461/KĀDP⁽⁵⁾ nolūkā stiprināt CTBTO sagatavošanas komisijas uzraudzības un pārbaudes spējas.

(8) Minētais Savienības atbalsts būtu jāturpina.

(9) Šā lēmuma tehniskā īstenošana būtu jāuztic CTBTO sagatavošanas komisijai, kas, ņemot vērā tās vienreizējo zinātību un spējas, ko dod Starptautiskā uzraudzības sistēma (aptverot vairāk nekā 280 iekārtu 85 valstīs) un Starptautiskais Datu centrs, ir vienīgā starptautiskā organizācija, kurai ir spējas un tiesības īstenot šo lēmumu. Savienības atbalstītos projektus var finansēt vienīgi ar maksājumu CTBTO sagatavošanas komisijai, ko sniedz ārpus budžeta,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Lai nepārtraukti un praktiski īstenotu dažus stratēģijas elementus, Savienība atbalsta CTBTO sagatavošanas komisijas darbības, lai veicinātu šādu mērķu sasniegšanu:

a) stiprināt CTBT uzraudzības un pārbaudes sistēmas spējas, tostarp radionuklīdu noteikšanas jomā;

b) stiprināt CTBT parakstītājvalstu spējas veikt CTBT noteiktos pārbaudes pienākumus un ļaut tām pilnībā izmantot priekšrocības, ko dod dalība CTBT režīmā.

⁽¹⁾ OV L 302, 20.11.2003., 34. lpp.

⁽²⁾ OV L 88, 25.3.2006., 68. lpp.

⁽³⁾ OV L 176, 6.7.2007., 31. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 189, 17.7.2008., 28. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 219, 20.8.2010., 7. lpp.

2. Savienības atbalstītajiem projektiem ir šādi konkrēti mērķi:

- a) sniegt tehnisku atbalstu Austrumeiropas, Latīņamerikas un Karību jūras reģiona, Dienvidaustrumāzijas, Klusā okeāna reģiona un Tālo Austrumu valstīm, lai tās varētu pilnībā piedalīties un sniegt ieguldījumu CTBT uzraudzības un pārbaudes sistēmā;
- b) atbalstīt Starptautisko uzraudzības sistēmu, lai uzlabotu iespējamu kodolsprādzienu noteikšanu, it īpaši atbalstot izvēlētas seismiskās palīgstacijas, kā arī radioaktīvā ksenona fona mērījumu noteikšanu un emisiju mazināšanu;
- c) stiprināt CTBTO sagatavošanas komisijas pārbaudes spējas objektu pārbaudes uz vietas jomās, it īpaši atbalstot nākamā integrētā lauka izmēģinājuma sagatavošanu un darbības izvēršanu;
- d) atbalstīt CTBT veicināšanu un tā pārbaudes režīma ilgtermiņa stabilitāti, izmantojot spēju attīstības ierosmi, kas vērsta uz atsevišķām pasaules mērogā pieejamām apmācību un izglītības programmām, tostarp CTBTO sagatavošanas komisijas rīkotām programmām.

Minētos projektus īsteno tā, lai ieguvējas būtu visas CTBT parakstītājvalstis.

Projektu sīks apraksts ir sniegts pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis").

2. Lēmuma 1. panta 2. punktā minēto projektu tehnisko īstenošanu veic CTBTO sagatavošanas komisija. Tā veic šo uzdevumu Augstā pārstāvja kontrolē. Šajā nolūkā Augstais pārstāvis ar CTBTO sagatavošanas komisiju noslēdz vajadzīgās vienošanās.

3. pants

1. Finanšu atsaucē summa 1. panta 2. punktā minēto projektu īstenošanai ir EUR 5 185 028.

2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā noteiktās summas, pārvalda saskaņā ar procedūram un noteikumiem, ko piemēro Savienības budžetam.

3. Komisija uzrauga 1. punktā minētās finanšu atsaucē summas pareizu pārvaldību. Šajā nolūkā tā ar CTBTO sagatavošanas komisiju noslēdz finansējuma nolīgumu. Finansējuma nolīgumā paredz, ka CTBTO sagatavošanas komisijai jānodrošina Savienības ieguldījuma publiskums, kas atbilst tā apjomam.

4. Komisija cenšas noslēgt 3. punktā minēto finansēšanas nolīgumu, cik drīz vien iespējams pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā ziņo Padomei par jebkādam grūtībām minētajā procesā, kā arī par finansēšanas nolīguma noslēgšanas dienu.

4. pants

1. Augstais pārstāvis ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, pamatojoties uz CTBTO sagatavošanas komisijas sagatavotiem regulāriem ziņojumiem. Padome veic izvērtēšanu, pamatojoties uz minētajiem ziņojumiem.

2. Komisija sniedz informāciju par 1. panta 2. punktā minēto projektu īstenošanas finanšu aspektiem.

5. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Tas zaudē spēku 24 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minētā finansējuma nolīguma noslēgšanas vai sešus mēnešus pēc tā spēkā stāšanās dienas, ja līdz tam laikam nav noslēgts finansēšanas nolīgums.

Briselē, 2012. gada 13. novembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
V. SHIARLY

PIELIKUMS

Savienības atbalsts CTBTO sagatavošanas komisijai, lai stiprinātu tās uzraudzības un pārbaudes spējas, palielinātu izredzes, ka CTBT varētu drīzumā stāties spēkā, un lai atbalstītu tā vispārināšanu, kā arī īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai

1. IEVADS

Izveidot labi funkcionējošu CTBTO sagatavošanas komisijas ("sagatavošanas komisija") uzraudzības un pārbaudes sistēmu ir būtisks elements, lai sagatavotu CTBT īstenošanu, kad tas būs stājies spēkā. Sagatavošanas komisijas darbība, attīstot spējas cēlgāzu uzraudzības jomā, ir svarīgs līdzeklis, lai varētu spriest, vai novērotais sprādziens ir kodolizmēģinājums vai ne. Turklāt CTBT uzraudzības un pārbaudes sistēmas spēja darboties un tās sniegums ir atkarīgs no visu CTBT parakstītājvalstu ieguldījuma. Tādēļ ir svarīgi radīt iespēju CTBT parakstītājvalstīm pilnībā piedalīties un dot ieguldījumu CTBT uzraudzības un pārbaudes sistēmā. Darbs šā lēmuma īstenošanā būs svarīgs arī tam, lai palielinātu izredzes, ka CTBT varētu drīz stāties spēkā, kā arī tā vispārināšanai.

Šajā lēmumā izklāstītie projekti sniegs nozīmīgu ieguldījumu, lai palīdzētu sasniegt ES Stratēģijā masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai paustos mērķus.

Šajā nolūkā Savienība atbalstīs turpmāk norādītos sešus projektus:

- 1) sniegt tehnisku palīdzību un palīdzēt veidot spējas CTBT parakstītājvalstīm, lai dotu tām iespēju pilnībā piedalīties un sniegt ieguldījumu CTBT pārbaudes režīma īstenošanā;
- 2) ar spēju attīstības ierosmes (CDI) palīdzību attīstīt CTBT speciālistu turpmāko paaudžu spējas;
- 3) pilnveidot pārneses atmosfērā modelēšanas (ATM) metodiku;
- 4) raksturot radioaktīvo ksenonu un mazināt tā emisijas;
- 5) atbalstīt integrēto lauka izmēģinājumu 2014. gadā (IFE14), izstrādājot integrētu multispektrālas analīzes sistēmu (integrated multispectral array);
- 6) uzlabot sertificētu starptautisko uzraudzības sistēmu (IMS) seismisko palīgstaciju ilgtspēju.

Izredzes, ka CTBT varētu stāties spēkā, ir uzlabojušās labvēlīgākās politiskās vides dēļ, ko pierāda arī tas, ka nesen CTBT parakstīja un ratificēja vairākas jaunas valstis, tostarp Indonēzija, viena no valstīm, kas iekļauta CTBT 2. pielikumā. Ņemot vērā šo labvēlīgo notikumu attīstību, turpmākajos gados steidzami jāpievēršas gan CTBT pārbaudes režīma attīstības pabeigšanai, gan tā gatavības un darbības spēju nodrošināšanai, kā arī jāturpina strādāt, lai CTBT varētu stāties spēkā un lai panāktu tā vispārināšanu. Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas 2006. gada oktobrī un 2009. gada maijā veiktie kodolizmēģinājumi ne tikai parādīja to, cik svarīgs ir vispārējs kodolizmēģinājumu aizliegums, bet tie arī uzsvēra, ka ir nepieciešams efektīvs pārbaudes režīms, lai kontrolētu šā aizlieguma ievērošanu. Pilnībā darboties spējīgs un uzticams CTBT pārbaudes režīms starptautiskajai sabiedrībai sniegs drošu, neatkarīgu līdzekli, lai nodrošinātu to, ka šis aizliegums tiek ievērots.

Turklāt CTBTO datiem ir būtiska nozīme arī, lai sniegtu agrīnu brīdinājumu par cunami, kā arī lai izvērtētu radioaktīvo vielu emisiju izplatību pēc Fukušimas kodolkatastrofas 2011. gada martā.

Minēto projektu atbalstīšana stiprina kopējās ārpolitikas un drošības politikas mērķus. Šo komplekso projektu īstenošana sniegs nozīmīgu ieguldījumu, lai uzlabotu efektīvu daudzpusēju atbildes rīcību, risinot pašreizējās drošības problēmas. Ar minētajiem projektiem it īpaši veicinās ES Stratēģijas masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai mērķus, tostarp vēl vairāk vispārinot un stiprinot CTBT iekļautās normas, kā arī tā pārbaudes režīmu. Sagatavošanas komisija veido IMS, lai nodrošinātu to, ka nevienam kodolsprādziens nevarētu notikt nemanīti. Ņemot vērā tās vienreizējo zinātību ar vairāk nekā 280 iekārtām 85 valstīs un Starptautisko Datu centru (SDC), sagatavošanas komisija ir vienīgā organizācija, kas spēj īstenot minētos projektus, kurus var finansēt vienīgi ar maksājumu sagatavošanas komisijai, ko sniedz ārpus budžeta.

Vienotajā rīcībā 2006/243/KĀDP, Vienotajā rīcībā 2007/468/KĀDP, Vienotajā rīcībā 2008/588/KĀDP un Lēmumā 2010/461/KĀDP Savienība atbalstīja: e-mācību programmas izstrādi, Integrēto lauka izmēģinājumu 2008 attiecībā uz pārbaudēm uz vietas (PUV), radioaktīvā ksenona novērtējumus un mērījumus, tehnisko palīdzību Āfrikai un

Latīņamerikai, un Karību jūras reģiona valstīm, seismiskas palīgstacijas, sadarbības stiprināšanu ar zinātnieku aprindām un PUV spēju stiprināšanu, izstrādājot cēlgāzu noteikšanas sistēmu. Šajā lēmumā izklāstītie projekti balstās uz iepriekšējo vienoto rīcību projektiem un panākumiem, kas gūti, tos īstenojot. Šajā lēmumā izklāstītos projektus izstrādāja tādā veidā, lai izvairītos no iespējamās pārklāšanās ar Lēmumu 2010/461/KĀDP. Dažos no tiem ir elementi, kas ir līdzīgi saskaņā ar iepriekšējām vienotajām rīcībām veiktajām darbībām, taču tie atšķiras materiālās piemērošanas jomas ziņā vai ir vērsti uz citām saņēmējvalstīm vai reģioniem.

Visus sešus iepriekšminētos projektus sagatavošanas komisijas darbību atbalstam īstēnos un vadīs tās pagaidu tehniskais sekretariāts (PTS).

2. PROJEKTU APRAKSTS

2.1. 1. projekts. Tehniskā palīdzība un spēju uzlabošana

2.1.1. Vispārīga informācija

Viena no CTBT pārbaudes režīma iezīmēm, ar ko tas izceļas uz ieroču neizplatīšanas un atbrūņošanās režīma fona, ir informācijas par ievērošanu sniegšana reāllaikā tieši CTBT parakstītājvalstīm. Lai gan CTBT uzraudzības un pārbaudes sistēmas galvenais mērķis ir veikt pārbaudi, tomēr papildus tam IMS datiem un tehnoloģijām ir vēra ņemams pielietojums civilo un valdības aģentūru vajadzībām, veicot analīzes attiecībā uz tādiem procesiem kā (piemēram) zemestrīces, vulkāna izvirdumi, zemūdens sprādzieni, klimata pārmaiņas un cunami.

Lai gan pēdējo gadu laikā ir ievērojami pastiprinājusies jaunattīstības valstu ieinteresētība izveidot valsts datu centrus (VDC) – SDC abonentu skaits kopš 2008. gada pieaudzis aptuveni par 36 –, daudzām jaunattīstības valstīm joprojām nav pilnas piekļuves CTBT uzraudzības un pārbaudes sistēmai.

Tādēļ sagatavošanas komisija pieliek papildu pūles, lai vairotu izveidoto VDC skaitu, drošu parakstītāju profilu (*Secure Signatory Accounts*) un autorizēto lietotāju skaitu. Tas attiecināts jo īpaši uz 62 atlikušajām CTBT parakstītājvalstīm, kurām vēl nav piekļuves IMS datiem un SDC produktiem (25 – Āfrikā, 9 – Latīņamerikā, 6 – Tuvajos Austrumos un Dienvidāzijā, 12 – Dienvidaustrumāzijā, Klusā okeāna reģionā un Tālajos Austrumos, 3 – Austrumeiropā un 7 – Ziemeļamerikā un Rietumeiropā). Šos centienus vērš uz tām valstīm, kurām vajadzīgs tehnisks atbalsts, lai palielinātu šo datu un produktu izmantojumu.

Lai atbalstītu VDC darbības, saņēmējvalstīm ir jāsniedz iekārtu darbībai vajadzīgie līdzekļi. Saņēmējvalstu apņēmība tiek uzskatīta par šā projekta veiksmes priekšnosacījumu.

Projekts sastāv no četriem papildu komponentiem, kas palielinās sagatavošanas komisijas spēju veidošanas pasākumu jomu un vērienu. Šis projekts balstās uz esošo sistēmu, ar ko nodrošina spēju vairošanas apmācību un iekārtas jaunattīstības valstīm, ietverot tādas valstis un reģionus, kas līdz šim šādu atbalstu nav saņēmuši, un paplašinot darbības jomu, iekļaujot apmācību par radionuklīdu uzraudzību un ATM. Tiks izveidota un izplatīta programmatūra, ar ko reāllaikā apstrādāt viļņu datus no seismiskajiem, hidroakustiskajiem un infrasarkanajiem avotiem. Jauna stipendiju programma veicinās zināšanu apmaiņu un sadarbību valstu starpā, turklāt zinātnisko pētniecību un sadarbību atbalstīs Virtuālais datu izmantojuma centrs (vDEC).

2.1.2. Projekta piemērošanas joma

Šis projekts sastāv no četriem komponentiem, kurus īstēnos integrēti, lai tie pastiprinātu cits citu:

1. 1. komponents

CTBT parakstītājvalstu integrācija Austrumeiropā, Latīņamerikā un Karību jūras reģionā, Dienvidaustrumāzijā, Klusā okeāna reģionā un Tālajos Austrumos, lai tās varētu pilnībā piedalīties un sniegtu ieguldījumu CTBT pārbaudes režīma īstenošanā, reaģētu katastrofu un neatliekamajos gadījumos, kā arī piedalītos un sniegtu ieguldījumu saistītā zinātniskā attīstībā.

2. 2. komponents

Izstrādāt un izsūtīt valsts datu centriem programmatūras paketi *Seiscomp 3* (SC3), lai varētu reāllaikā apstrādāt visu veidu viļņu datus.

3. 3. komponents

Izstrādāt un popularizēt stipendiju programmu, lai paplašinātu sagatavošanas komisijas zināšanu bāzi un zinātību, ko izstrādājis VDC un staciju operatoru personāls, kā arī lai palīdzētu un veicinātu zināšanu apmaiņu un sadarbību starp valstīm, kur PTS darbojas kā koordinators.

4. 4. komponents

Uzturēt un popularizēt vDEC, kas ir zinātniskās pētniecības un sadarbības platforma, kas izmanto IMS datus un SDC produktus.

1. komponents

Šis komponents ir papildpasākumi sagatavošanas komisijas tehniskās palīdzības programmām, un ar to sniedz tehnisko palīdzību arī citām valstīm Latīņamerikā un Karību jūras reģionā un arī diviem citiem reģioniem (Austrumeiropai un Dienvidaustrumāzijai, Klusā okeāna reģionam un Tālajiem Austrumiem).

PTS apzinās un nodrošinās tehniskos ekspertus, kas koordinēs visas savas darbības, konsultējoties ar SDC vadību un saņemot no tās atļauju. Šis komponents sastāvēs no trim turpmāk norādītajiem elementiem.

1. elements. Visaptverošs novērtējums. Potenciālajās saņēmējās valstīs veiks izvērtējumu, lai novērtētu informētību un PTS datu un produktu lietojumu. Tas ietvers dokumentu izvērtējumu un vajadzības gadījumā arī saņēmēju valstu apmeklējumus, lai izprastu pašreizējās vajadzības un priekšstatus un lai palielinātu informētību par PTS datiem un produktiem, tostarp par to potenciālo pielietojumu civiliem un zinātniskiem mērķiem. Turklāt tiks nodibināti kontakti ar citām katras valsts attiecīgajām iestādēm, kas var gūt labumu no PTS datu un produktu lietojuma. Pēc vajadzības sekmēs tīklu veidošanu starp valsts iestādēm un citām attiecīgām iestādēm. Vietās, kur ir izveidoti valsts datu centri (VDC), tiks izvērtēts katra centra personāls un infrastruktūra (tostarp datoru un interneta infrastruktūra), lai varētu noteikt prioritāros pasākumus. Lai veicinātu 2. komponenta optimālu iedarbību, īpašu uzmanību pievēršīs SC3 pašreizējai izplatībai un lietojumam.

Vajadzības gadījumā minēto izvērtējumu papildinās ar reģionāliem semināriem. Šādi semināri dos izdevību izskaidrot valsts datu centru nozīmi un funkcijas CTBT sistēmā un izvērtēt zināšanu līmeni un vajadzības iesaistītajās valstīs.

2. elements. Apmācība un tehniskais atbalsts. Notiks reģionālas apmācību nodarbības, kurās aicinās piedalīties dalībniekus no iestādēm, kas izvēlētas 1. elementā. Šajās apmācībās veiks tehniskas instruktāžas par PTS datiem un produktiem. Minēto apmācību laikā dalībnieki strādās ar PTS programmatūru, kas izstrādāta valsts datu centru vajadzībām un ko var izmantot, lai piekļūtu PTS datiem un produktiem un analizētu tos.

Apmācību programmu paplašinās, iekļaujot radionuklīdus un ATM tehnoloģijas. Turklāt dažas valstis piedalīsies SC3 izmēģinājuma projektā (kā aprakstīts 2. komponentā). Šīs nodarbības dos iespēju arī sekmēt sadarbību starp reģiona attiecīgo iestāžu tehnisko personālu.

Pēc tam atsevišķiem VDC piešķirs plašāku tehnisko palīdzību, lai tie reģionālajās apmācībās gūto pieredzi palīdzētu piemērot konkrētiem VDC. Šī palīdzība tiks īpaši pielāgota, pamatojoties uz VDC vajadzībām un VDC dalībnieku prasmēm, kā arī ņemot vērā citus apstākļus (datu un produktu izmantošanas jomas, valodas utt.). Ar tehnisko ekspertu palīdzību dalībnieki uzstādīs un konfigurēs VDC programmatūru un saskaņā ar katras valsts iestādes vajadzībām izveidos datu ieguves, apstrādes, analīzes un ziņošanas ikdienas režīmu. Turklāt dažām valstīm piešķirs VDC pamata aprīkojumu, tostarp datoraprīkojumu un perifērās iekārtas, pamatojoties uz to vajadzību izvērtējumu. Ja piešķirs aprīkojumu, tad tehniskie eksperti arī vadīs apmācības par šā aprīkojuma uzstādīšanu, uzturēšanu un darbību.

3. elements. Turpmākie pasākumi. Lai nostiprinātu iegūtās prasmes un/vai aizpildītu atlikušos robos zināšanās, notiks turpmākas vizītes uz saņēmējām valstīm un tiks izvērtēts, kā dalībnieki liek lietā 2. elementa apmācību nodarbībās apgūto. Šo kontroles apmeklējumu mērķis ir panākt to, lai vietējie tehniskie darbinieki varētu regulāri izmantot PTS datus un produktus.

Šie apmeklējumi tiks īpaši pielāgoti, pamatojoties uz vietējām prasmēm un vajadzībām, ņemot vērā ilgtspēju – tā, lai darbības varētu turpināties arī pēc šā projekta noslēguma. Visaptverošs noslēguma ziņojums par katru saņēmēju valsti veidos pamatu nākotnes turpmākām darbībām katrā valstī.

Kā minēts Lēmumā 2010/461/KĀDP, šis projekts ietvers reģionālu grupu apmācību par IMS datu apstrādi un SDC produktu analīzi, kā arī vajadzības gadījumā svarīgāko iekārtu nodrošināšanu. Tām saņēmējām valstīm, kurās ir apzinātas un izvērtētas īpašas vajadzības saistībā ar VDC izveidi un drošiem parakstītāju profiliem, kā arī civiliem un zinātniskiem ieguvumi, pēc iespējas tiks izstrādāti īpaši pielāgoti apmācības un spēju veidošanas pasākumi.

Visas darbības saņēmējās valstīs veiks, cieši koordinējot ar PTS un ar tā atbalstu, lai nodrošinātu apmācības un citu šajā projektā īstenotu spēju veidošanas pasākumu efektivitāti un ilgtspēju. Turklāt tas nodrošinās pienācīgu saskaņotību ar pasākumiem, ko veic saskaņā ar iepriekšējiem Padomes lēmumiem un vienotajām rīcībām, kā arī sagatavošanas komisijas pilnvarām.

PTS, izmantojot iepriekšminētos kritērijus un ievērojot tā iepriekš veiktu iespējamības izvērtējumu, kurā ņemti vērā vietējie apstākļi attiecīgajā laikā, paredz darbības pēc iespējas vairākās valstīs no turpmāk minētajām:

- i) Latīņamerika un Karību jūras reģions: valstis, kas iekļautas sarakstā, bet nav izvēlētas Lēmumam 2010/461/KĀDP (Antigva un Barbuda, Bahamu Salas, Barbadosa, Beliza, Bolīvija, Dominikāna, Ekvadora, Gajāna, Grenāda, Gvatemala, Haiti, Honduras, Jamaika, Kostarika, Panama, Paragvaja, Salvadora, Surinama un Urugvaja); kā arī Brazīlija, Čīle, Dominika, Kolumbija, Kuba, Meksika, Nikaragva, Peru, Sentlūsija, Sentvin-senta un Grenādīnas, Trinidāda un Tobāgo un Venecuēla;
- ii) Austrumeiropa: Albānija, Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Bosnija un Hercegovina, Bulgārija, Gruzija, Horvātija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Melnkalne, Moldova, Polija, Rumānija, Serbija, Slovākija un Ungārija;
- iii) Dienvidaustrumāzija, Klusā okeāna reģions un Tālie Austrumi: Austrumtimora, Birma/Mjanma, Bruneja, Fidži, Filipīnas, Kambodža, Kiribati, Kuka Salas, Laosa, Māršala Salas, Mikronēzija, Mongolija, Nauru, Niue, Palau, Papua-Jaungvineja, Samoa, Singapūra, Taizeme, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Vjetnama un Zālamana Salas.

2. komponents. SC3 programmatūras pakete

Šis komponents piedāvā lietotājiem ērtu, atvērtu, integrētu platformu, izmantojot SC3, programmatūru, kuru jau plaši izmanto seismoloģijā un cunami brīdinājumos, reaģējot katastrofu un neatliekamās gadījumos, kopā ar īpašu programmatūru datu masīvu apstrādei (PMCC, Fk) un interaktīviem pārlūkošanas rīkiem (*geotool*, *Jade*). Šī programmatūra ir labi piemērota VDC vajadzībām – viņu datu automātiskai uztveršanai un apstrādei, datu masīvu apstrādei, automātiskai ziņojumu sagatavošanai un interaktīvai datu pārlūkošanai.

Runājot par spēju attīstību, jau pastāv plaša SC3 lietotāju kopiena starp VDC un citām iestādēm. Kad šo integrēto platformu plaši ievieš praksē, tā piesaistīs lietotāju kopienas no jaunveidojamiem VDC un paātrinās spēju veidošanu viņu vidū. SC3 dod arī iespēju viegli apmainīties datiem starp VDC. Šo formātu plaši izmanto starptautiskā kopienā, un tā lietojums VDC un SDC lielā mērā veicinātu un vienkāršotu arī datu apmaiņu – un arī reāllaikā (pašreizējā programmatūrā, ar ko VDC uztver, apstrādā un analizē datus, šāda iespēja nav pieejama).

Ir daudzkārt pieminēts, ka pastāv stabila saikne starp aktīvu VDC un labi funkcionējošām stacijām. Tādēļ SC3 programmatūras paketes izstrādei būtu jāsniedz būtiska palīdzība seismisko palīgstaciju atbalstam. Ilgtermiņā SC3 īstenošana ļaus pilnveidot VDC, lai tie varētu efektīvi izmantot savu staciju datus un pastāvīgi novērot operatīvo statusu.

Šis komponents vērstu uz programmatūras izstrādi un ieviešanu, tostarp uz izvēršanu un apmācību.

Izvēršanai un apmācībai projekta sākumā tiks atlasītas dažas izmēģinājuma valstis, kuru iestādes izrādījušas pietiekamas tehniskas spējas un interesi piedalīties (piemēram, Āfrikā, Austrumeiropā, Latīņamerikā, Dienvidaustrumāzijā, Klusā okeāna reģionā un Tālajos Austrumos).

3. komponents. Stipendiju programma

Stipendiju programmas mērķi ir sagatavot nākamo talantīgu zinātnieku paaudzi kodolsprādzienu uzraudzības jomā, kuri atbalstītu savu valstu iestādes, vienlaikus risinot pētniecības vajadzības, kas ir būtiski, lai uzlabotu pašreizējās CTBT spējas veikt pārbaudes un lai veidotu lietojumprogrammas katastrofu seku mazināšanai un zinātnei par Zemi.

Stipendiju programmas sākotnējā fāzē noteiks potenciālos partnerus, kuri uzņems vizītēs ieradušos stipendiātus. PTS to darīs, paziņojot par programmu un aicinot VDC, augstākās izglītības iestādes un citus iespējamus partnerus noteikt tās kompetences jomas, kurās tie varētu piedāvāt uzņemt stipendiātus. Iestādes, kuras iepriekš saņēmušas atbalstu no Vienotās rīcības 2008/588/KĀDP un no Lēmuma 2010/461/KĀDP, kā arī no citām IMS/SDC darbībām, piemēram, tehniskām sanāksmēm, ekspertu sanāksmēm un semināriem, un ir ieguvušas zinātību, tiks mudinātas pieteikties uzņemt stipendiātus.

Iespējas pieteikties uz stipendijām reklamēs PTS, tostarp tajās jomās, kurās uzņēmējām iestādēm piemīt kompetence. No kandidātiem prasīs, lai savos pieteikumos tie apraksta savu projektu un to, kādā veidā tas saistīts ar sludinājumos minētajām kompetencēm. Kandidātus un priekšlikumus izvērtēs un atlasīs PTS, iespējams, veicot pielāgojumus atbilstīgi PTS vajadzībām. Katrs stipendiāts iesniegs regulārus ziņojumus PTS, izklāstot sasniegumus un nodrošinot atgriezenisko saiti. Ekspertu sanāksmes, "CTBTO zinātnes, tehnoloģiju un jauninājumu 2013. gada konferenci" un līdzīgas sanāksmes izmantos šā projekta popularizēšanai, dalības pieteikšanai un vietas, kur stipendiāti varēs iepazīstināt ar sava darba rezultātiem, nodrošināšanai. Šis projekts ir paredzēts, lai piesaistītu ārējo zinātību, tādējādi vairojot spēkus, paturot prātā pieejamos PTS darbinieku resursus.

4. komponents. vDEC

vDEC attīstības platforma (aparātūra un programmatūra) nodrošina platformu zinātniskām apmaiņām, sniedzot pētniekiem, kuri strādā pie SDC apstrādes uzlabošanas, piekļuvi plašam parametrisku, viļņu datu un radionuklīdu datu arhīvam. vDEC nodrošina arī piekļuvi programmatūrai un apstrādes sagatavošanas procesa testa versijām, lai varētu iekļaut un testēt alternatīvus moduļus.

Konkrēti, SC3 tiks izmantota vDEC tā izstrādes un pārbaudes fāzē. vDEC nodrošina arī platformu papildu datu integrācijai ar IMS datiem, lai izpētītu šādas apvienošanas rezultātā iegūtos uzlabojumus. Īpašu uzsvāri tiks uz to, lai vDEC pēc pieprasījuma būtu pieejams saskaņā ar 3. komponentu izvēlētajiem stipendiātiem.

Finansējumu izmantos ekspertu pakalpojumu nolīgšanai, lai sniegtu atbalstu pētniekiem, kuri izmanto vDEC, un lai nodrošinātu sistēmas pareizu darbu.

2.1.3. Ieguvumi un rezultāts

Lielākam skaitam attīstīto valstu tiks dota iespēja realizēt savus pārbaudes pienākumus saskaņā ar CTBT un izmantot IMS datus un SDC produktus. Tehnisko palīdzību un apmācību sniegs arī citām valstīm Latīņamerikā un Karību jūras reģionā, kā arī diviem citiem reģioniem (Austrumeiropai un Dienvidaustrumāzijai, Klusā okeāna reģionam un Tālajiem Austrumiem).

Datu izmantošanas jomu spēju veidošanai paplašinās, izstrādājot un popularizējot ar SC3 pamata integrētu programmatūras platformu. Minēto programmatūru attiecinās arī uz hidroakustisko un infrasarkanā datu apstrādi. Tā kā SC3 jau tagad plaši izmanto un tā atvieglo datu apmaiņu, tā būs dzinējspēks, lai iesaistītu daudz vairāk VDC un citas iestādes nekā līdz šim.

Uzsāks stipendiju programmu nākamās paaudzes talantīgajiem zinātniekiem kodolsprādzienu uzraudzības jomā, lai atbalstītu viņu valsts iestādes un vienlaikus lai risinātu zinātniskās pētniecības vajadzības, kas ir būtiskas CTBT pārbaudēm, kā arī civilām un zinātniskām programmām.

vDEC platformu, kas nodrošina platformu zinātniskām apmaiņām, uzturēs un paplašinās, ietverot tajā SC3 platformu.

2.2. 2. projekts. Spēju attīstība nākamo paaudžu CTBT ekspertiem – spēju attīstības ierosme (CDI)

2.2.1. Vispārīga informācija

CDI, kas izveidota 2010. gadā, ir būtiska sagatavošanas komisijas apmācību un izglītības pasākumu sastāvdaļa, un tās mērķis ir izveidot un uzturēt vajadzīgās spējas CTBT un tā pārbaudes režīma tehniskā, zinātniskā, juridiskā un politiskā aspektā. Tā balstās uz atziņu, ka CTBT stāšanās spēkā un vispārīga piemērošana, kā arī pārbaudes režīma stiprināšana ir atkarīga no aktīvas un uz informētību balstītas nākamo paaudžu politikas, juridisko un tehnisko ekspertu iesaistes, it īpaši no jaunattīstības valstīm.

2.2.2. Projekta piemērošanas joma

Nemot vērā to, ka CTBT stāšanās spēkā joprojām kavējas, ir būtiski saglabāt gan politisko atbalstu, gan tehniskās speciālās zināšanas visos CTBT aspektos. Paplašinot zinātniskās izpratības ārpus tradicionāli ieinteresēto personu loka, CDI veicinās iespējas plašākai sabiedrībai piedalīties CTBT daudzpusēji izveidotā pārbaudes režīma stiprināšanā un efektīvā īstenošanā.

Projekts sastāv no trim komponentiem:

1. 1. komponents

Līdzdalība semināros "Apmācīt apmācītājus" 2013. un 2014. gadā.

2. 2. komponents

Jaunattīstības valstu ekspertu līdzdalība CDI apmācībasursos un atbalsts kopīgiem pētniecības projektiem.

3. 3. komponents

CDI e-mācību platformas un multivides izglītības instrumentu uzlabošana.

1. komponents. Līdzdalība semināros "Apmācīt apmācītājus" 2013. un 2014. gadā

Ar semināriem "Apmācīt apmācītājus" sagatavošanas komisija nodrošinās metodoloģisku vadību akadēmisko aprindu pārstāvjiem un pētniecības iestādēm, kas iesaistītas CTBT radniecīgās jomās, tādējādi uzlabojot informētību un izpratni par CTBT akadēmiskajās aprindās un politikā praktiski iesaistītajām personām. Sniegtais finansējums

veicinās akadēmisko aprindu un pētniecības iestāžu pārstāvju piedalīšanos – uzsvāru liekot uz augstākās izglītības un pētniecības iestādēm Eiropā un jaunattīstības zemēs –, kuri mācīs kursus un piedāvās apmācības programmas par CTBT, it īpaši par tā zinātniskajiem un tehniskajiem aspektiem.

Uz semināriem, kurus paredzēts rīkot 2013. un 2014. gadā, aicinās profesorus un pētniekus no visām pasaules malām, tostarp no CTBT 2. pielikumā uzskaitītajām valstīm, un viņi dalīsies labākajā praksē ar CTBT saistītu jautājumu mācīšanā un saņems apmācības par to, kā savās mācību programmās iekļaut CDI kursu materiālus. Semināros izskatīs arī praktiskos pasākumus, kā palielināt ar CTBT saistītu pētniecības projektu skaitu izvēlētajās augstākās izglītības iestādēs, un mudinās dalībniekus ieteikt studentiem piedalīties CDIursos.

2. komponents. Jaunattīstības valstu ekspertu līdzdalība CDI apmācībasursos un atbalsts kopīgiem pētniecības projektiem

— Līdzdalība CDI apmācībasursos

Ņemot vērā ļoti izdevušos 2011. gada augstākos zinātnes kursus, kuros apmācīja simtiem cilvēku, tostarp staciju darbiniekus, VDC analītiķus, diplomātus, studentus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, sagatavošanas komisija arī turpmāk piedāvās ikgadējus zinātniskus CTBT kursus. Sagatavošanas komisija 2012. gada novembrī organizēs divu nedēļu intensīvos zinātnes un tehnoloģijas kursus un 2013. gada beigās organizēs līdzīgus kursus. Kursus organizēs Vīnē, un tiem izmantos īpaši pielāgotu tiešsaistes mācību vidi, tostarp lekciju tiešraides dalībniekiem no visas pasaules.

Piešķirtais finansējums dos iespēju katru gadu CDI zinātnes un tehnikas apmācībasursos piedalīties aptuveni 15 ekspertiem – uzsvāru liks uz sievietēm un jaunattīstības valstīm.

— Kopīgi pētniecības projekti

Finansējums dos iespēju atbalstīt kopīgus pētniecības projektus saistībā ar CTBT pārbaudes režīmu, pēc nopelniem piešķirot stipendijas zinātnu doktoriem un doktorantūru pabeigušiem kandidātiem no Eiropas un jaunattīstības valstīm. Šī pētniecība būs saistīta ar esošajiem sagatavošanas komisijas projektiem.

3. komponents. CDI e-mācību platformas un multivides izglītības instrumentu uzlabošana

— E-mācību platformas tehniskā pilnveidošana

Finansējums veicinās e-mācību platformas turpmāku uzlabošanu, kā arī papildu multivides instrumentu projektēšanu un izstrādi, kas palīdzēs sasniegt CDI mērķus – tostarp īstenošanas stratēģijas, lai palielinātu CDI resursu pieejamību jaunattīstības valstīs. Konsultants it īpaši izpētīs iespējas vēl vairāk uzlabot CDI līdzekļus mobilām apmācības platformām un citus papildu multivides izglītības instrumentus un popularizēšanas materiālus.

— Satura izveide CDI resursiem

Finansējums veicinās CDI izglītības un apmācības satura izstrādi, ko izmantos iekļaušanai e-mācību platformā, kā arī CDI multivides instrumentu izveidei. Šī pieeja pievērsīsies arī CDI materiālu integrācijai jaunā vidē un masu sociālo tīklu izmantošanai CTBT un tā pārbaudes režīma popularizēšanai.

2.2.3. Ieguvumi un rezultāts

CDI pieredze liecina, ka ar relatīvi nelieliem ieguldījumiem, ja tos apvieno ar stratēģisku redzējumu, var panākt maksimālu atdevi Savienībai. Tā kā CDI infrastruktūra jau ir ierīkota un pieeja sagatavošanas komisijas darbā noteikta par normu, papildu finansējums dos iespēju sagatavošanas komisijai vēl vairāk veicināt notiekošos projektus un izstrādāt novatoriskākus veidus, kā nodrošināt ar CTBT saistītām tēmām apmācību un izglītību visplašākajai iespējamajai mērķauditorijai.

Ar šo ierosmi atbalsta arī darbības, kas ieskicētas ES stratēģijā pret masu iznīcināšanas ieroču (MII) izplatīšanu. Konkrēti, CDI kursi un apmācības darbības atbalsta centienus izveidot un uzturēt daudzpusējību kā efektīvas MII neizplatīšanas stratēģijas stūrakmeni, veidojot spējas juridiskā, politiskā, zinātniskā un tehniskā jomā. Turklāt plašāka starptautiskās sabiedrības ieinteresēto personu loka iesaiste ar CTBT saistītos jautājumos palielina informētību par CTBT un veicina centienus panākt tās vispārēju piemērošanu un stāšanos spēkā.

2.3. 3. projekts. Pārneses atmosfērā modelēšanas (ATM) pilnveidošana

2.3.1. Vispārīga informācija

ATM, ko izvērsusi un lieto sagatavošanas komisija, ir pierādījusi ievērojamo derīgumu civiliem mērķiem, piemēram, sniedzot prognozes par Dai-ichi kodolspēkstacijas emitēto radionuklīdu izplatību 2011. gadā.

Pašreizējā ATM sistēma patlaban ir sasniegusi zināmu brieduma pakāpi, un jebkuriem papildu uzlabojumiem vajadzīgi ieguldījumi datoru resursu un ekspertu zināšanu veidā. Tādēļ lielu interesi ir izraisījis Japānas brīvprātīgais ieguldījums, lai atbalstītu jaunas ATM datortehnikas iegādi, kur nākotnē izvietot ATM sistēmu. Lai palīdzētu sagatavošanas komisijai paātrināt šīs papildu datortehnikas jaudu apguves procesu, ar šo projektu sagatavošanas komisijai dos iespēju nolīgt ekspertu ATM pakalpojumus, lai papildinātu SDC ATM grupas ("ATM eksperts") ierobežoto darbinieku skaitu.

2.3.2. Projekta piemērošanas joma

ATM eksperts pievērsīsies ATM jaudas palielināšanai. ATM ekspertam piešķirtie uzdevumi būs vērsti uz to, lai visefektīvāk izmantotu papildu datoru jaudu, ko finansē no Japānas ieguldījuma, lai nodrošinātu visprecīzāko radionuklīdu izplatības modelēšanu īpašos gadījumos. Šos uzdevumus pieskaņos sagatavošanas komisijas misijai.

Uzdevumi būs šādi, bet ne tikai šādi:

- a) sadarbībā ar Pasaules Meteoroloģijas organizāciju (WMO) un tās dalībvalstu specializētajām iestādēm iegūt augstas kvalitātes meteoroloģiskus laukus ar augstu izšķirtspēju;
- b) ar radionuklīdiem saistītu moduļu uzlabošana un pārnese atmosfērā modeļa(-u) optimālās konfigurācijas izstrāde;
- c) vajadzību apzināšana saistībā ar ATM atbalstu civiliem lietojumiem, sadarbojoties ar ārējiem ekspertiem, tostarp Starptautisko Atomenerģijas aģentūru (SAEA);
- d) šo ATM atbalsta veicināšanas procesu iekļaušana ar CTBT saistītos pasākumos.

Tādēļ šim ATM ekspertam vajadzīga dziļa izpratne par atmosfēras procesiem, it īpaši par radionuklīdu pārnese parādību, eksperta zināšanas par laika apstākļu prognozēšanu, izmantojot matemātisku modelēšanu, un izplatīšanu, tehniskas spējas kodēt un rakstīt skriptus, kā arī komunikācijas prasme, kas vajadzīga raitai un pastiprinātai sadarbībai starp CTBTO, WMO, SAEA un Starpaģentūru komiteju rīcībai ar kodolenerģiju saistītos ārkārtas gadījumos (IACRNE).

2.3.3. Ieguvumi un rezultāts

Šā projekta iznākums būs vismodernākās ATM spējas, ar ko atbalstīs gan sagatavošanas komisijas misiju, gan civilai videi noderīgus lietojumus. Ar to arī atvieglinās labāku ATM resursu koordināciju starp starptautiskām organizācijām un atvieglinās saziņu un informācijas apmaiņu.

2.4. 4. projekts. Radioaktīvā ksenona raksturošana un tā emisiju mazināšana

2.4.1. Vispārīga informācija

Radioaktīvais ksenons ir būtisks rādītājs, lai noteiktu, vai ir noticis kodolsprādziens. Iepriekšējo 10–15 gadu laikā IMS tehnoloģijas mērījumu veikšanai ir ievērojami uzlabojušās. Tā rezultātā IMS cēlgāzu tīkla jutīgumu aizvien vairāk ietekmē no civilām kodolierīcēm (piemēram, no izotopus izstarojošām medicīnas iekārtām) izstarotā radioaktīvā ksenona fons pasaulē. Šis projekts balstās uz darbībām, ko atbalsta ar Vienoto rīcību 2008/588/KĀDP.

2.4.2. Projekta piemērošanas joma

Projekts sastāv no diviem komponentiem:

1. 1. komponents. Radioaktīvā ksenona fona raksturošana.
2. 2. komponents. Radioaktīvā ksenona emisiju mazināšana.

1. komponents

Sagatavošanas komisija mēri radioaktīvo ksenonu vidē ar ļoti jutīgām sistēmām, un šie mērījumi ir būtiska CTBT pārbaudes režīma sastāvdaļa. Ar ieguldījumu, kas saņemts no Savienības saistībā ar Vienoto rīcību 2008/588/KĀDP, sagatavošanas komisija ir iegādājusies divas pārvietojamas sistēmas radioaktīvo izotopu ^{133}Xe , ^{135}Xe , $^{133\text{m}}\text{Xe}$ un $^{131\text{m}}\text{Xe}$ mērīšanai. Šīs sistēmas izmantos, lai mēritu radioaktīvā ksenona fona līmeni Indonēzijā un Kuveitā. Šajā nolūkā ir izveidoti sadarbības nolīgumi ar partneru iestādēm (BATAN Indonēzijā un KISR Kuveitā).

Tā kā abas vietas sniedz ievērojamu informāciju par radioaktīvā ksenona fona līmeņa raksturojumu pasaulē, šā projekta mērķis, pirmkārt, ir paildzināt mērīšanas kampaņas Indonēzijā un Kuveitā vēl par sešiem līdz divpadsmit mēnešiem. Mērīšanas kampaņu paildzināšana dotu iespēju raksturot šīs divas vietas visā divpadsmit mēnešu ciklā, aptverot visu gadalaiku apstākļus.

Otrkārt, pēc minēto kampaņu beigām PTS plāno izdarīt papildu mērījumus vietās, kur radioaktīvā ksenona fona līmenis pasaulē nav pilnībā zināms un tā ietekme uz IMS nav zināma. Kā divas nākamās vietas tiek apsvērtas Persijas līcis un Dienvidamerika.

Lai turpinātu šīs mērījumu kampaņas, ir nepieciešami līdzekļi cēlgāzu mērīšanas mobilo sistēmu nogādāšanai uz jaunām vietām un abu sistēmu lietošanai, vēlams, vismaz divpadsmit mēnešu ilgā laikposmā katrā vietā, un periodiskai apkopei.

Pēc šīm mērījumu kampaņām sistēmas būs pieejamas PTS lietošanai radioaktīvā ksenona fona līmeņa papildu pētījumiem un/vai kā apmācības sistēmas.

2. komponents

Šis komponents ietver izmēģinājuma pētījumu, kurā izskata iespējas un metodes radioaktīvā ksenona izotopu absorbēšanai dažādos materiālos, turklāt ar to izstrādā arī filtrācijas sistēmu. Tā mērķis ir uzlabot IMS uztveršanas spējas un SDC datu uzticamību un kvalitāti.

Šā komponenta mērķis ir izveidot maza izmēra vispusīgu sistēmu, kuru varētu viegli izvērst dažādās ražošanas procesa pakāpēs, lai noteiktu samazināšanas sistēmas optimālo atrašanās vietu iekārtā. Samazināšanas sistēmas daudzpusējība atvieglinās arī citu izotopu ražojošu iekārtu izvietošanu.

Kamēr agrākie Savienības atbalstītie pasākumi ir devuši iespēju kartēt cēlgāzu emisijas, ar šo izmēģinājuma pētījumu iet soli tālāk un izstrādā konkrētus risinājumus, lai stāvokli labotu. Šis komponents balstīsies uz iepriekšēju pētījumu, ko veicis Beļģijas Kodolpētniecības centrs (SCK•CEN, Beļģija) un Klusā okeāna ziemeļrietumu nacionālā laboratorija (ASV).

Šis komponents sastāv no trim elementiem:

1. elements. Radioaktīvā ksenona absorbcijas eksperimenti – eksperimentālas konstrukcijas izbūve un dažādu absorbējošu materiālu (sudrabceolīts, oglekļa molekulārais siets) pārbaude dažādos apstākļos (temperatūra, plūsma, nesējgāze).

2. elements. Portatīvas filtrēšanas sistēmas izstrāde, balstoties uz 1. fāzē veiktajiem absorbcijas eksperimentiem.

3. elements. Optimizētas portatīvas filtrēšanas sistēmas izveide un tās pārbaude laboratorijas mērogā. Pēc šā pasākuma portatīvas filtrēšanas sistēma būs gatava pārbaudei radiofarmaceutiskajās ražotnēs Beļģijas Radioaktīvo elementu nacionālajā institūtā (IRE, Beļģija). Sistēmā ietvers radiācijas noteikšanas instrumentus, lai noteiktu šajā jomā panākto radioaktīvā ksenona samazināšanas koeficientu.

Pēc katra soļa visas iegūtās zināšanas apkopos detalizētā ziņojumā.

Šā komponenta īstenošanu veiks apakšuzņēmēji. Sagatavošanas komisija pēc nepieciešamības nodrošinās zinātību par ksenona uztveršanu.

Sagatavošanas komisija turpinās arī uzraudzīt ksenona emisijas, ko atklās tuvējās stacijās. Emisiju samazinājumam vajadzētu tūlītēji iedarboties uz atklātā radioaktīvā ksenona līmeni. Emisiju mērījumu izmantošana iekārtā Beļģijā (t. i., emisiju no dūmeņiem novērošana) var sniegt arī informāciju par samazināšanas izdošanos, un sagatavošanas komisija var palīdzēt šo datu analīzē.

2.4.3. Ieguvumi un rezultāts

Atbilstīgi Savienības neizplatīšanas mērķiem šis projekts sniegs ieguldījumu CTBT uzraudzības un pārbaudes sistēmas nostiprināšanā un sagatavošanas komisijas spēju precīzāk novērot radioaktīvo ksenonu nostiprināšanā. Samazinot radioaktīvā ksenona emisijas no civilām iekārtām, turpmākās emisijas – kas joprojām ir galvenais rādītājs, lai uzraudzītu un pārbaudītu kodoldarbības, – varēs precīzāk saistīt ar kodolsprādzieniem.

Stabilas pārbaudes režīma izstrāde un uzturēšana pastiprina CTBT spējas un uzticamību, kas savukārt palīdz stiprināt argumentus par labu tam, lai tas stātos spēkā, un par labu tā vispārināšanai.

Kaut gan līdzšinējās darbības saistībā ar Vienoto rīcību 2008/588/KĀDP un Lēmumu 2010/461/KĀDP ir jāvušas kartēt cēlgāzu emisiju problēmu, papildu finansējums papildinātu iepriekšējo Savienības finansējumu un dotu iespēju sākt risināt cēlgāzu emisiju problēmu. Cieša sadarbība starp sagatavošanas komisiju un norīkotajām iestādēm (SCK•CEN un IRE) nodrošinātu to, ka līdz šim paveiktajam darbam būtu turpinājums, un tiktu optimizētas esošās zināšanas un zinātība.

2.5. 5. projekts. Atbalsts integrētā lauka izmēģinājumam 2014 (IFE14) – integrēta multispektrāla masīva izstrāde

2.5.1. Vispārīga informācija

Ar šo projektu plānots atbalstīt IFE14, izstrādājot integrētu multispektrālu masīvu, izmantojot iegādātas iekārtas un ieguldījumu graudā.

Sagatavošanas komisijai ir piešķirtas pilnvaras turpināt darbības, kas saistītas ar multispektra un infrasarkanā (MSIR) tehnoloģiju, lai noteiktu iekārtu specifikāciju un PUV darba procedūras.

Ar Lēmumu 2010/461/KĀDP finansēja ekspertu sanāksmi par multispektrālo attēlveidošanu un infrasarkanā diapazonu inspekcijām uz vietas (MSEM-11), kas notika no 2011. gada 30. marta līdz 1. aprīlim Romā Itālijā; kurā izdarīja secinājumu, ka OSI vajadzībām vajadzētu apsvērt iespēju izmantot tirdzniecībā brīvi pieejamus produktus (COTS), jo tie šai tehnoloģijai ir visrentablākie. MSIR tehnoloģijas vērtību OSI apstiprināja MSIR pārbaudē Ungārijā 2011. gada septembrī.

Izmantojot integrētu MSIR sensoru masīvu, noteica OSI atbilstošās īpašības. Ungārija piedāvāja ieguldījumu graudā – izmantot divus gaisā novietotus sensorus, kas uztvertu redzamajā / infrasarkanajam pietuvinātā (VNIR) un īsviļņu infrasarkanajā (SWIR) diapazonā. Gaisā izvietotu attālinātu sensoru lietošana, izmantojot MSIR tehnoloģiju, sola ievērojamas iespējas OSI, bet patlaban dažādas sistēmas sastāv no vairākiem atsevišķiem sensoriem un katrai ir sava atsevišķa apstrādes kārtība, kura izmanto savādākas speciāli pasūtītas programmatūras paketes. Tādējādi ir tikai dažas integrētas MSIR sistēmas, kas spēj vienlaicīgi iegūt datus no visa OSI interesējošā spektra daļas.

2.5.2. Projekta piemērošanas joma

Lai optimizētu MSIR gaisā izvietotas attālinātas reģistrācijas tehnoloģijas piemērošanu OSI, ar šo projektu mēģina komplektēt sistēmu, kura ietvertu kompaktu OSI atbilstošu sensoru masīvu ar iepriekš definētu pēcāpstrādes ķēdi, izmantojot OSI īpaši piemērotas programmatūras darbības, kas atvieglinātu datu kvantitatīvo analīzi un paātrinātu rezultātu pieejamību inspekcijas grupai.

Pieejai, kurā izmanto vienu programmu, ar kuru saņem, apstrādā un analizē datus ("one box"), piemīt potenciāls ievērojami uzlabot inspekcijas grupas darbu.

MSIR sistēmu var uzskatīt par modulāru; masīvam ir iespējams pievienot papildu sensorus, kad būs pietiekami līdzekļi.

Ideālā variantā sistēma sastāvētu no:

- a) multi/hiperspektrāla sensora, kas noteiktu VNIR diapazonā, lai noteiktu tādas pazīmes kā antropogēnas virsmas, veģetācijas modeļus un nospriegojumus;
- b) multi/hiperspektrāla sensora, kas noteiktu SWIR diapazonā, lai noteiktu mitruma modeļus un izmaiņas dažādu neorganisku materiālu izplatībā;
- c) RGB digitālās kameras (ko izmanto apvienojumā ar LIDAR), lai radītu inspicējamās vietas ortofotogrāfiju (uzņēmumu no satelīta), kas dotu iespēju orientēties grupām uz vietas un sniegtu saturisku informāciju;
- d) LIDAR instrumenta, kas dotu iespēju izveidot topogrāfisku modeli attēlu ģeometriskai korigēšanai un ko varētu izmantot kā līdzekli, lai atklātu pazīmes zem "pārsega";
- e) termālās digitālās kameras, kas ļautu noteikt transportlīdzekļu kustības izraisītās termālās parādības un siltu vai vēsu ūdeni virspusē vai netālu no virspuses;
- f) lejupvērsta video, kas informāciju tehnoloģijām (IT) nodrošinātu inspicējamās vietas ainu no putna lidojuma;
- g) GPS un visa papildu aprīkojuma, tostarp monitoriem un sertificēta instrumentu apvalka sensoru vienlaicīgai darbībai.

Ungārija piedāvā kā ieguldījumu graudā a), b) apakšpunktā un daļēji g) apakšpunktā minēto, kas veidotu MSIR sistēmas kodolu. Papildu sensoris un papildu aprīkojums būtu jāpievieno sistēmai turpmāk norādītajā secībā atbilstīgi līdzekļu pieejamībai – c), e), d) un f).

Pirmajā izstrādes fāzē būtu vēlams iegādāties c), e) un d) apakšpunktā minētos instrumentus, jo tiem piemīt potenciāls sniegt inspekcijas grupai vislabāko ieskatu.

Papildus datortehnikai programmatūras platformas izstrāde nodrošinātu optimizētu, iepriekš definētu pēcāpstrādes ķēdi, izmantojot īpašu OSI piemērotu kārtību, lai atvieglinātu gaisā attālināti iegūtu datu analīzi.

2.5.3. Ieguvumi un rezultāts

Šis projekts ir saistīts ar Savienības neizplatīšanas politikas mērķiem un to veicina, un tas uzlabotu sagatavošanas komisijas noteikšanas un pārbaudes spējas. Ar šo projektu veicinātu arī novatorismu un izstrādes darbu.

2.6. 6. projekts. Sertificētu IMS seismisko palīgstaciju uzturēšana

2.6.1. Vispārīga informācija

Ar šo projektu tiecas balstīties uz panākumiem, kas gūti, īstenojot Lēmumu 2010/461/KĀDP. Minētā lēmuma galvenais mērķis bija pievērsties tādām stacijām, kuras bija pārstājušas darboties un kurām bija nepieciešama steidzama apkope, pievērsties novecojušam aprīkojumam un atsevišķās stacijās uzlabot iekārtu taupīšanas pakāpi.

Šā projekta mērķis ir balstīties uz gūto pieredzi un pievērsties minēto staciju uzturēšanas struktūru nostiprināšanai, lai dotu tām iespēju gūt labumu ilgtermiņā, izveidojot "nulles/zema" budžeta uzturēšanas iespēju, lai varētu slēgt līgumus ar staciju operatoriem. Šajā projektā ietverts arī komponents nodrošināt staciju operatorus ar transportlīdzekļiem / aizstāt transportlīdzekļus, kas vajadzīgi, lai varētu efektīvi un laicīgi veikt to pienākumus.

2.6.2. Projekta darbības joma

Šā projekta mērķis ir īstenot "nulles vērtības / zemas vērtības" uzturēšanu, kas ļauj slēgt līgumus ar iecelto staciju operatoru iestādi tajās uzņēmējvalstīs, kuras ir apliecinājušas vēlmi ieviest vajadzīgo atbalsta struktūru savā valstī savām stacijām, lai atvieglinātu PTS līgumdarbu šajās stacijās.

Kamēr izvēlētajās stacijās nav nodrošināts pienācīgs ilgtspējības līmenis, tikmēr varētu būt vajadzīgs ikgadējs PTS tehniskās palīdzības apmeklējums, lai pienācīgā līmenī uzturētu stacijas tehnisko apkopi. Var būt nepieciešama transportlīdzekļu (vai piemērotu transportēšanas līdzekļu) iegāde, lai nodrošinātu ilgtspējību tehniski novērtētās vietās. Kā daļu no vairāku papildu seismisko staciju izveides staciju operatoriem nodrošināja transportlīdzekļus, lai ļautu nekavējoties reaģēt problēmu gadījumos un lai nodrošinātu pārvietošanās līdzekli ikdienas darbībai un uzturēšanai. Daudzi no šiem transportlīdzekļiem tagad ir sasnieguši sava lietderīgā mūža beigas un ir jāaizstāj ar jauniem. Tomēr daudzu staciju operatoriem un uzņēmējvalstīm nav vajadzīgo līdzekļu šādai plānotai aizstāšanai. Līdzekļus izmantos arī ekspertu pakalpojumu nolīgšanai.

Sagatavošanas komisija paredz darbības pēc iespējas vairāku staciju atbalstam, ietverot arī valstis no šādiem reģioniem: Austrumeiropas, Dienvidāzijas, Klusā okeāna reģiona, Latīņamerikas, Karību jūras reģiona un Tuvajiem Austrumiem. Atbalsta saņēmēju staciju noteikšana būs atkarīga no iepriekšēja iespējamības izvērtējuma, ko veiks sagatavošanas komisija, ņemot vērā attiecīgajā laikā valdošos vietējos apstākļus.

2.6.3. Ieguvumi un rezultāts

Tā kā šā projekta stabili rezultāti ir ļoti lielā mērā atkarīgi no izvēlēto IMS papildu seismisko staciju iekārtu uzņēmējvalstu līdzdalības, pašreizējā pieredze liecina, ka to atbildes reakcija bieži vien ir lēna un ir nepieciešami ievērojami centieni informēšanas, apmācības un izglītības ziņā. Ar šo projektu atbalstītu minētos centienus un veicinātu izpratni par to, kas ir jāierīko, lai uzturētu šādas stacijas.

Šajā projektā būtu jāuzsver uzņēmējvalsts, to attiecīgo valsts iestāžu un pastāvīgo misiju loma un jāizveido objekta nolīgums, un jāieceļ stacijas operators, lai ar laiku panāktu pieņemamu datu pieejamības līmeni no šīm stacijām.

Šis projekts veicinās papildu seismisko staciju tīkla datu labāku pieejamību, jo būs labāk apmācīti staciju operatori, tiks nostiprinātas uzturēšanas struktūras, palielināta taupība un uzlabosies Savienības publicitāte.

3. TERMIŅŠ

Kopējais paredzētais projekta īstenošanas ilgums ir 24 mēneši.

4. ATBALSTA SAŅĒMĒJI

Atbalsta saņēmēji saistībā ar projektiem, ko atbalsta saskaņā ar šo lēmumu, ir visas CTBT parakstītājvalstis, kā arī sagatavošanas komisija.

5. ĪSTENOTĀJA STRUKTŪRVIENTĪBA

Projektu tehnisko īstenošanu uzticēs sagatavošanas komisijai. Projektus tieši īsteno sagatavošanas komisijas darbinieki, CTBT parakstītājvalstu eksperti un darbuuzņēmēji.

Ir paredzēts, ka finansējumu izmantos, lai noligtu projekta vadības konsultantu, kura pienākumos būs sniegt palīdzību sagatavošanas komisijai šā lēmuma īstenošanā, veicot ziņošanas pienākumus visā īstenošanas laikposmā, tostarp sagatavojot galīgo rakstisko ziņojumu un galīgo finanšu ziņojumu; uzglabāt visus ar šo lēmumu saistītos dokumentus arhīvā, it īpaši ņemot vērā iespējamās pārbaudes misijas; nodrošināt Savienības publicitāti visos tās aspektos; nodrošināt, ka visas darbības, kas saistītas ar finansēm, tiesību aktiem un iegādi, atbilst Finanšu un administratīvās sistēmas nolīgumam (FAFA), un nodrošināt, ka visa informācija, tostarp budžeta informācija, ir pilnīga, precīza un tiek sniegta savlaicīgi.

Projektu īstenošana notiek saskaņā ar FAFA un finanšu nolīgumu, kas jānoslēdz starp Komisiju un sagatavošanas komisiju.

6. IESAISTĪTĀS TREŠĀS PERSONAS

Projektus pilnībā finansē saskaņā ar šo lēmumu. Sagatavošanas komisijas un CTBT parakstītājvalstu ekspertus var uzskatīt par iesaistītajām trešām personām. Viņi strādās saskaņā ar sagatavošanas komisijas ekspertu darbības standarta noteikumiem.
